

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. decembra 2020*

„Odvolanie – Štátna pomoc – Sektor leteckej dopravy – Služby pozemnej obsluhy na letiskách Miláno-Linate (Taliansko) a Miláno-Malpensa (Taliansko) – Zvýšenie základného imania uskutočnené správcovskou spoločnosťou týchto letísk v prospech svojej dcérskej spoločnosti, ktorej 100 % vlastní a ktorá tieto služby zabezpečuje – Verejnoprávni akcionári správcovskej spoločnosti – Rozhodnutie, ktorým sa tieto opatrenia štátnej pomoci vyhlasujú za protiprávne a nezlučiteľné s vnútorným trhom – Článok 107 ods. 1 ZFEÚ – Pojmy ‚štátne prostriedky‘, ‚opatrenie pripísateľné štátu‘ a ‚hospodárska výhoda‘ – Zásada súkromného podnikateľského subjektu – Kritérium súkromného investora – Dôkazné bremeno – Komplexné ekonomické posúdenia – Miera súdneho preskúmania – Skreslenie dôkazov“

Vo veci C-160/19 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 22. februára 2019,

Comune di Milano (Taliansko), v zastúpení: A. Mandarano, E. Barbagiovanni, S. Grassani a L. Picciano, avvocati,

odvolateľka,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: D. Recchia, G. Conte a D. Grespan, splnomocnení zástupcovia,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory A. Arabadžiev (spravodajca), predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu druhej komory, sudcovia M. Ilešič, A. Kumin a T. von Danwitz,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: R. Schiano, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. júna 2020,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 16. júla 2020,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: taliančina.

Rozsudok

- 1 Comune di Milano (mesto Miláno, Taliansko) sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 13. decembra 2018, Comune di Milano/Komisnia (T-167/13, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2018:940), ktorým Všeobecný súd zamietol jeho žalobu o neplatnosť rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/1225 z 19. decembra 2012 týkajúceho sa zvýšenia základného imania uskutočneného spoločnosťou SEA SpA v prospech spoločnosti SEA [Handling] SpA [Vec SA.21420 (C 14/10) (ex NN 25/10) (ex CP 175/06)] (Ú. v. EÚ L 201, 2015, s. 1, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 2 SEA SpA je správcovskou spoločnosťou letísk Miláno-Linate (Taliansko) a Miláno-Malpensa (Taliansko). V rokoch 2002 až 2010 (ďalej len „predmetné obdobie“) vlastnili jej základné imanie takmer výlučne orgány verejnej moci, konkrétne vo výške 84,56 % mesto Miláno, 14,56 % Provincia di Milano (provincia Miláno, Taliansko) a 0,88 % iní verejní a súkromní akcionári. V decembri 2011 nadobudla spoločnosť F2i – Fondi Italiani per le infrastrutture SGR SpA na účet dvoch ňou spravovaných fondov 44,31 % základného imania spoločnosti SEA, t. j. časť obchodného podielu, ktorý vlastnilo mesto Miláno (29,75 %), a celý obchodný podiel, ktorý vlastnila provincia Miláno (14,56 %).
- 3 Do 1. júna 2002 poskytovala služby pozemnej obsluhy na letiskách Miláno-Linate a Miláno-Malpensa samotná SEA. V dôsledku nadobudnutia účinnosti decreto legislativo n. 18 – Attuazione della direttiva 96/67/CE relativa al libero accesso al mercato dei servizi di assistenza a terra negli aeroporti della Comunità (legislatívny dekrét č. 18, ktorým sa vykonáva smernica 96/67/ES o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách spoločenstva), z 13. januára 1999 (riadna príloha GURI č. 28 zo 4. februára 1999), SEA v súlade s povinnosťou podľa článku 4 ods. 1 smernice Rady 96/67/ES z 15. októbra 1996 o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách spoločenstva (Ú. v. ES L 272, 1996, s. 36; Mim. vyd. 07/002, s. 496) účtovne a právne oddelila svoje činnosti súvisiace s poskytovaním služieb pozemnej obsluhy od svojich iných činností. Na tento účel založila novú spoločnosť, ktorú v plnom rozsahu ovládala, s názvom SEA Handling SpA, a ktorá bola od 1. júna 2002 poverená poskytovaním služieb pozemnej obsluhy na letiskách Miláno-Linate a Miláno-Malpensa.
- 4 Dňa 26. marca 2002 uzavreli správa mesta Miláno, SEA a odborové organizácie dohodu (ďalej len „dohoda s odbormi z 26. marca 2002“), ktorá stanovovala:

„Administratíva samosprávy mesta Miláno... potvrdzuje, že...

- spoločnosť SEA si ponechá väčšinový podiel v spoločnosti zabezpečujúcej služby [pozemnej – *neoficiálny preklad*] obsluhy minimálne počas piatich rokov,
- spoločnosť SEA sa zaväzuje ohlásiť výber prípadných partnerov odborovým organizáciám a predložiť spolu s nimi obchodný plán a podnikovú štruktúru... Dohoda, ktorá má byť dosiahnutá medzi spoločnosťou SEA a odborovými organizáciami, nadobudne platnosť po predložení obchodného plánu odborom a po jeho preskúmaní,
- schválený plán mobility musí riešiť potenciálne straty pracovných miest, s výnimkou hromadného prepúšťania, [pracovných miest s vylúčením hromadného prepúšťania – *neoficiálny preklad*] a zaväzuje spoločnosť SEA poskytnúť doplnujúce školenia, rekvifikáciu, príspevok pri dobrovoľnom ukončení pracovného pomeru a pomoc pri odchode do dôchodku všetkým identifikovaným zamestnancom,
- presun zamestnancov do novej spoločnosti sa uskutoční s ochranou všetkých ich získaných práv a so zárukou zamestnania počas nasledujúcich piatich rokov,

- spoločnosť SEA a všetci partneri budú podporovať vyrovnanie nákladov/obratu a všeobecný hospodársky rámec [rovnováhu medzi nákladmi a prínosmi a všeobecný ekonomický rámec – *neoficiálny preklad*]; manažérske kapacity spoločnosti SEA zostanú zachované bezo zmeny, pričom spoločnosť SEA ďalej podstatne zlepši svoje schopnosti riadne konkurovať na domácom a medzinárodných trhoch [pri súčasnom zachovaní schopností riadenia a značnom zlepšení možností pôsobiť na vnútroštátnych a medzinárodných trhoch – *neoficiálny preklad*],
- príslušné ministerstvá a letiskové orgány budú oslovené, aby zaviedli smernice na zabezpečenie záruky zamestnania v prípade presunu činností pozemnej obsluhy na konkurenta s cieľom, okrem iného, reagovať na záväzky bezpečnosti a spoľahlivosti, za ktoré nesie zodpovednosť správa letísk, t. j. povinnosti, ktoré sa musia vzťahovať aj na zamestnancov, ktorí vykonávajú činnosti pozemnej obsluhy.

A napokon, administratíva samosprávy mesta a odborové organizácie budú na pravidelných stretnutiach sledovať obsah tejto dohody na zabezpečenie jej nepretržitého plnenia.“

- 5 Tieto záväzky boli potvrdené dohodami uzatvorenými medzi spoločnosťou SEA a odborovými zväzmi, najmä 4. apríla 2002 a 19. júna 2003, ktorých obsah výslovne prevzal obsah dohody z 26. marca 2002.
- 6 V priebehu predmetného obdobia dostávala SEA Handling od spoločnosti SEA dotácie vo forme vkladov do základného imania v celkovej výške 359,644 milióna eur (ďalej len „predmetné opatrenia“). Tieto dotácie boli určené na pokrytie prevádzkových strát spoločnosti SEA Handling, ktoré v tom istom období dosiahli výšku 339,784 milióna eur, teda približne 43,639 milióna eur (rok 2002), 49,489 milióna eur (rok 2003), 47,962 milióna eur (rok 2004), 42,430 milióna eur (rok 2005), 44,150 milióna eur (rok 2006), 59,724 milióna eur (rok 2007), 52,387 milióna eur (rok 2008), 29,7 milióna eur (rok 2009) a 13,4 milióna eur (rok 2010).
- 7 Na základe predmetných opatrení tak SEA Handling postupne získala od spoločnosti SEA 39,965 milióna eur (rok 2002), 49,132 milióna eur (rok 2003), 55,236 milióna eur (rok 2004), 40,229 milióna eur (rok 2005), 60,439 milióna eur (rok 2006), 41,559 milióna eur (rok 2007), 25,271 milióna eur (rok 2008) a 47,810 milióna eur (rok 2009).
- 8 Listom z 13. júla 2006 bola Európskej komisii doručená sťažnosť týkajúca sa údajných opatrení štátnej pomoci, ktoré boli poskytnuté spoločnosti SEA Handling.
- 9 Listom z 23. júna 2010 oznámila Komisia talianskym úradom svoje rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, upravené v článku 108 ods. 2 ZFEÚ.
- 10 Dňa 19. decembra 2012 prijala Komisia sporné rozhodnutie. V bode 191 tohto rozhodnutia uviedla, že prostriedky použité na pokrývanie strát spoločnosti SEA Handling boli verejného pôvodu, pretože pochádzali od spoločnosti SEA, ktorej podiel na základnom imaní vo výške 99,12 % vlastnili počas obdobia, ktoré je predmetom prešetrovania, samospráva a provincia Miláno.
- 11 V bodoch 192 až 217 uvedeného rozhodnutia Komisia dospela k záveru o pripísateľnosti predmetných opatrení Talianskej republike na základe súboru piatich nepriamych dôkazov, ktoré zahŕňajú po prvé dohody s odbormi uvedené v bodoch 4 a 5 tohto rozsudku, ako aj ďalšie dokumenty, po druhé konkrétnu závislosť riadiacich pracovníkov spoločnosti SEA od mesta Miláno, po tretie existenciu bianko rezignácií predložených riaditeľmi spoločnosti SEA mestu Miláno, po štvrté význam prevádzky letísk Miláno-Malpensa a Miláno-Linate v politikách mesta Miláno a po piate výnimočnú povahu opatrení zvýšenia základného imania, ktoré mali byť schválené valným zhromaždením spoločnosti SEA. Komisia z týchto nepriamych dôkazov konkrétne vyvodila existenciu jednotnej stratégie a nepretržitej účasti talianskych orgánov verejnej moci, pričom táto okolnosť vedie podľa jej názoru k tomu, že nemusí analyzovať každý zásah individuálne.

- 12 V bodoch 219 až 315 toho istého rozhodnutia Komisia overila splnenie kritéria súkromného investora s prihliadnutím na informácie, ktoré poskytli talianske orgány, SEA a SEA Handling týkajúce sa: 1. viacročnej stratégie pokrývania strát; 2. zvýšenia základného imania, ku ktorému došlo v priebehu roka 2002; 3. kontextu v čase prijímania rozhodnutí o týchto zvýšeniach; 4. alternatívnych riešení na pokrytie strát; 5. výberu obchodného modelu skupiny SEA, podľa ktorého bude sama poskytovať služby ponúkané spoločnosťou SEA Handling; 6. reštrukturalizácie spoločnosti SEA Handling a cieľov spoločnosti SEA, ktoré v tejto súvislosti sleduje; 7. po sebe nasledujúcich hospodárskych výsledkov spoločnosti SEA Handling, a 8. porovnania týchto ziskov so ziskami ostatných prevádzkovateľov. Na základe tohto preskúmania dospela Komisia k záveru, že toto kritérium nebolo vo vzťahu k žiadnemu z predmetných opatrení splnené.
- 13 Vo výroku sporného rozhodnutia Komisia okrem iného uviedla, že zvýšenia základného imania uskutočnené spoločnosťou SEA v prospech spoločnosti SEA Handling za každý predmetný účtovný rok predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ZFEÚ (článok 1) a že táto štátna pomoc bola poskytnutá v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a je nezlučiteľná s vnútorným trhom (článok 2). V dôsledku toho nariadila, aby Talianska republika získala od príjemcu späť túto pomoc (článok 3 ods. 1).

Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

- 14 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 18. marca 2013 mesto Miláno podalo žalobu na zrušenie sporného rozhodnutia a subsidiárne na zrušenie jeho článkov 3 až 5.
- 15 Na podporu žaloby mesto Miláno uviedlo štyri žalobné dôvody, z ktorých prvý a druhý boli založené na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ, keďže Komisia jednak nesprávne konštatovala, že došlo k prevodu štátnych prostriedkov a že predmetné opatrenia sú pripísateľné Talianskej republike, a jednak nesprávne uplatnila kritérium súkromného investora.
- 16 Napadnutým rozsudkom Všeobecný súd zamietol žalobu a uložil mestu Miláno povinnosť nahradiť trovy konania.

Návrhy účastníkov konania

- 17 Mesto Miláno navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok, ako aj sporné rozhodnutie, a uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.
- 18 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a uložil mestu Miláno povinnosť nahradiť trovy konania.

O odvolaní

- 19 Na podporu svojho odvolania mesto Miláno uvádza štyri odvolacie dôvody, z ktorých prvý a štvrtý sú založené na porušení článku 107 ods. 1 ZFEÚ tým, že Všeobecný súd jednak nesprávne konštatoval, že došlo k prevodu štátnych prostriedkov, a dospel k záveru, že predmetné opatrenia sú pripísateľné mestu Miláno, a jednak nezohľadnil kritérium súkromného investora. Svojím druhým a tretím odvolacím dôvodom, ktoré sa tiež týkajú pripísateľnosti predmetných opatrení mestu Miláno, toto mesto tvrdí, že Všeobecný súd nesprávne uplatnil zásady dôkazného bremena a skreslil skutkový stav a dôkazy.

O prvom odvolacom dôvode týkajúcom sa pojmu štátna pomoc

O prvom odvolacom dôvode týkajúcom sa pojmu štátne prostriedky

– Tvrdenia účastníkov konania

- 20 Mesto Miláno tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 65 a 66 napadnutého rozsudku vychádzal z jeho väčšinovej účasti v spoločnosti SEA a z domnienky dominantného vplyvu v zmysle článku 2 písm. b) smernice Komisie 2006/111/ES zo 16. novembra 2006 o transparentnosti finančných vzťahov členských štátov a verejných podnikov a o finančnej transparentnosti v niektorých podnikoch (Ú. v. EÚ L 318, 2006, s. 17), pričom neoveril, či Komisia preukázala existenciu takéhoto vplyvu, alebo dokonca správu prostriedkov spoločnosti SEA v jeho prospech.
- 21 V prvom rade skutočnosť, že členovia predstavenstva a dozornej rady spoločnosti SEA boli menovaní väčšinovým akcionárom, nijako s prihliadnutím na pravidlá uplatniteľného talianskeho práva obchodných spoločností nepreukazuje, že finančné prostriedky spoločnosti SEA boli stále pod kontrolou verejných orgánov.
- 22 Mesto Miláno ďalej tvrdí, že smernica 2006/111 bola prijatá na právnom základe článku 106 ZFEÚ, a nie článku 107 ZFEÚ, takže logika tejto smernice nie je na posúdenie pojmov obsiahnutých v tomto poslednom uvedenom ustanovení relevantná.
- 23 Napokon mesto Miláno uvádza, že podľa judikatúry je podmienka stálej verejnej kontroly prostriedkov splnená len vtedy, ak sú na základe konkrétnych skutočností dotknuté prostriedky neustále k dispozícii orgánom verejnej moci, čo nie je prípad v prejednávanej veci. Súdny dvor tak vo svojom rozsudku z 13. septembra 2017, ENEA (C-329/15, EÚ:C:2017:671), rozhodol, že samotná okolnosť, že štát vlastní väčšinu základného imania podnikov, neumožňuje vyvodiť záver o existencii dominantného vplyvu, ktorý by umožňoval usmerniť použitie prostriedkov týchto podnikov. Okrem toho je potrebné predložiť dôkaz o existencii pokynov štátu týkajúcich sa správy prostriedkov použitých na poskytnutie pomoci.
- 24 Komisia tvrdí, že Všeobecný súd rozhodol *ultra petita*, keď v napadnutom rozsudku vykonal analýzu existencie prevodu štátnych prostriedkov, hoci v konaní na prvom stupni mesto Miláno nepredložilo žiadne tvrdenie spochybňujúce kvalifikáciu prostriedkov spoločnosti SEA ako štátnych prostriedkov, ako vyplýva z bodov 55 až 58 a 64 napadnutého rozsudku. Mesto Miláno preto podľa jej názoru nemôže napadnúť v rámci tohto odvolania analýzu Všeobecného súdu týkajúcu sa dôvodu, ktorý nebol uplatnený v konaní na prvom stupni. Komisia okrem toho spochybňuje argumentáciu mesta Miláno vo veci samej.

– Posúdenie Súdnym dvorom

- 25 Pokiaľ ide o prípustnosť prvej časti prvého odvolacieho dôvodu, je pravda, ako uvádza Komisia, že Všeobecný súd preskúmal štátnu povahu prostriedkov, ktoré SEA previedla na SEA Handling, pričom mesto Miláno Všeobecnému súdu nepredložilo v tejto súvislosti konkrétne tvrdenie, čo napokon Všeobecný súd zdôraznil v bode 64 napadnutého rozsudku.
- 26 Ako však uviedla generálna advokátka v bode 25 svojich návrhov, zo žaloby podanej na prvom stupni jednoznačne vyplýva, že mesto Miláno argumentáciou uvedenou v rámci prvého žalobného dôvodu spochybňuje pripísateľnosť predmetných opatrení a zároveň štátnu povahu použitých prostriedkov.

Z toho vyplýva, že Všeobecný súd v úvahách uvedených v bodoch 65 a 66 napadnutého rozsudku nerozhodol *ultra petita*, takže argumentáciu Komisie týkajúcu sa neprípustnosti prvej časti prvého odvolacieho dôvodu treba zamietnuť.

- 27 Pokiaľ ide o dôvodnosť tejto časti, treba na úvod pripomenúť, že z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že, ak sa má vnútroštátne opatrenie kvalifikovať ako „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, vyžaduje sa, aby boli splnené všetky nasledujúce podmienky. Po prvé musí ísť o zásah zo strany štátu alebo zo štátnych prostriedkov. Po druhé tento zásah musí byť spôsobilý ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Po tretie musí svojmu príjemcovi poskytovať selektívnu výhodu. Po štvrté musí narúšať alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže (rozsudok z 19. decembra 2019, Arriva Italia a i., C-385/18, EU:C:2019:1121, bod 31, ako aj citovaná judikatúra).
- 28 Na to, aby mohli byť zvýhodnenia označené za pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, musia tak byť v súlade s prvou z týchto podmienok jednak poskytnuté priamo alebo nepriamo prostredníctvom štátnych prostriedkov a jednak musia byť pripísateľné štátu (rozsudok z 18. mája 2017, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 14 a citovaná judikatúra).
- 29 Pokiaľ ide konkrétne o podmienku, že výhoda musí byť priamo alebo nepriamo poskytnutá zo štátnych prostriedkov, z ustálenej judikatúry vyplýva, že pojem „pomoc“ je všeobecnejší než pojem „subvencia“, pretože zahŕňa nielen pozitívne plnenia, ako sú samotné subvencie, ale aj zásahy, ktoré v rozličných formách znižujú náklady obvykle zatažujúce rozpočet podniku a ktoré, hoci nie sú subvenciami v úzkom zmysle slova, majú rovnakú povahu a zhodné účinky (rozsudok z 18. mája 2017, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 15 a citovaná judikatúra).
- 30 V tejto súvislosti už Súdny dvor rozhodol, že článok 107 ods. 1 ZFEÚ sa vzťahuje na všetky peňažné prostriedky, ktoré môžu orgány verejnej moci skutočne použiť na podporu podnikov bez ohľadu na to, či tieto prostriedky trvalo patria, alebo nepatria do majetku štátu. V dôsledku toho, aj keď sumy zodpovedajúce predmetnému opatreniu nie sú trvale vo vlastníctve štátnej pokladnice, skutočnosť, že stále sú pod verejnou kontrolou, a teda k dispozícii príslušným vnútroštátnym orgánom, stačí na to, aby sa považovali za štátne prostriedky (rozsudok z 18. mája 2017, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 16 a citovaná judikatúra).
- 31 Pokiaľ ide konkrétnejšie o verejnoprávne podniky, ako je SEA, Súdny dvor tiež rozhodol, že štát je prostredníctvom svojho rozhodujúceho vplyvu v takýchto podnikoch schopný usmerňovať použitie ich prostriedkov na prípadné financovanie osobitných výhod v prospech iných podnikov (rozsudok z 18. mája 2017, Fondul Proprietatea, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 17 a citovaná judikatúra).
- 32 V tejto súvislosti podnik, ktorého takmer 100 % vlastníkom sú orgány verejnej moci a ktorého členovia predstavenstva sú navyše týmito orgánmi menovaní, treba považovať za verejný podnik pod kontrolou štátu, keďže uvedené orgány verejnej moci môžu mať na takýto podnik priamy alebo nepriamy dominantný vplyv (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. mája 2002, Francúzsko/Komisia, C-482/99, EU:C:2002:294, body 33 a 34).
- 33 Rovnako tak poskytnutie záruk zo strany podniku, ktorý je v celom rozsahu vo vlastníctve obce, znamená zapojenie štátnych prostriedkov, keďže tieto záruky obsahujú dostatočne konkrétne ekonomické riziko spôsobilé vyvolať náklady pre tento podnik (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. septembra 2014, Commerz Nederland, C-242/13, EU:C:2014:2224, bod 30).
- 34 Navyše, ak štát môže veľmi dobre prostredníctvom svojho rozhodujúceho vplyvu na také podniky usmerňovať použitie ich prostriedkov na prípadné financovanie osobitných výhod v prospech iných podnikov, okolnosť, že predmetné prostriedky spravujú subjekty, ktoré nie sú verejnými orgánmi alebo že majú súkromný pôvod, nemá v tomto ohľade žiadny vplyv (pozri rozsudok z 9. novembra 2017, Komisia/TV2/Dánsko, C-656/15 P, EU:C:2017:836, body 47 a 48).

- 35 V prejednávanej veci z tejto judikatúry vyplýva, že Všeobecný súd mohol zo skutočnosti, že obchodné podiely spoločnosti SEA vlastnili takmer v plnom rozsahu a priamo orgány verejnej moci, medzi ktorými je aj mesto Miláno, a že mesto Miláno menovalo buď priamo, alebo prostredníctvom svojej väčšiny na valnom zhromaždení tejto spoločnosti členov predstavenstva a dozornej rady spoločnosti SEA, v bodoch 65 a 66 napadnutého rozsudku vyvodit', pričom sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, že finančné prostriedky poskytnuté poslednou uvedenou spoločnosťou spoločnosti SEA Handling treba považovať za štátne prostriedky.
- 36 Na rozdiel od toho, čo tvrdí mesto Miláno, toto konštatovanie nevyvracia ani odkaz uvedený v bode 65 napadnutého rozsudku na článok 2 písm. b) smernice 2006/111, ani závery vyplývajúce z rozsudku z 13. septembra 2017, ENEA (C-329/15, EU:C:2017:671).
- 37 Na jednej strane, aj keby totiž odkaz na smernicu 2006/111 nebol v prejednávanej veci relevantný, postačovali by skutočnosti uvedené v bode 35 tohto rozsudku na podporu záveru Všeobecného súdu o zapojení štátnych prostriedkov.
- 38 Na druhej strane, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 33 a 34 svojich návrhov, z bodov 27 a 31 až 35 rozsudku z 13. septembra 2017, ENEA (C-329/15, EU:C:2017:671), vyplýva, že okolnosti, ktoré viedli k vydaniu uvedeného rozsudku, sa líšia od okolností, ktoré nastali v tomto konaní. V uvedenom rozsudku totiž išlo o povinnosť nákupu zelenej elektrickej energie, ktorá sa na základe legislatívneho zásahu dotknutého členského štátu uplatňovala bez rozdielu tak na dodávateľov elektrickej energie, v ktorých väčšinovým vlastníkom je štát, ako aj na súkromnoprávne hospodárske subjekty. Výhoda prípadne poskytnutá týmto zásahom dotknutého členského štátu ako zákonodarcu tak nevyplývala z kontrolných právomocí, ktoré mohol štát vykonávať ako väčšinový akcionár v rámci dotknutých verejných podnikov, a preto ju za okolností uvedených v bodoch 32 až 35 tohto rozsudku nemožno kvalifikovať ako financovanú zo štátnych prostriedkov.
- 39 S prihliadnutím na predchádzajúce úvahy treba prvú časť prvého odvolacieho dôvodu zamietnuť ako nedôvodnú.

O druhej časti prvého odvolacieho dôvodu týkajúcej sa pojmu pripísateľnosť predmetných opatrení

– Tvrdenia účastníkov konania

- 40 Mesto Miláno tvrdí, že Všeobecný súd porušil článok 107 ods. 1 ZFEÚ, keď sa v bode 80 napadnutého rozsudku domnieval, že na preukázanie účasti mesta Miláno na poskytovaní predmetných opatrení nebolo potrebné predložiť pozitívny dôkaz, ale stačilo preukázať nepravdepodobnosť absencie účasti.
- 41 Mesto Miláno v tejto súvislosti uvádza, že Súdny dvor s cieľom zabrániť nadmernému zahrnutiu situácií pod pojem štátna pomoc pridal ku kritériu pripísateľnosti organizačných prepojení prísnejšie kritérium aktívnej účasti štátu na prijímaní predmetných opatrení, pričom táto účasť musí byť identifikovateľná a musí mať dostatočne silnú konkrétnu príčinnú súvislosť s každým prijatým opatrením. Je tak potrebné preukázať, že všetky opatrenia boli prijaté na podnet štátu, či dokonca, že štát zasiahol v štádiu jeho vzniku, že skutočne vykonal svoju kontrolnú právomoc a mal rozhodujúci vplyv na každé z prijatých rozhodnutí.
- 42 Takéto preukázanie však v prejednávanej veci chýba, keďže Všeobecný súd použil kritérium nepravdepodobnosti absencie účasti, takže sa dopustil zjavne nesprávneho posúdenia pri vypracovaní úrovne dokazovania v otázke pripísateľnosti.

43 Komisia na úvod uvádza, že mesto Miláno kritizuje iba bod 80 napadnutého rozsudku, ktorý len opakuje zásady stanovené judikatúrou týkajúce sa pojmu pripísateľnosť, ako sú uvedené v bode 75 tohto rozsudku, takže táto časť je čiastočne neprípustná alebo neúčinná. V každom prípade Všeobecný súd nevychádzal z nesprávneho pojmu pripísateľnosť ani neuplatnil negatívne domnienky či nesprávnu úroveň dokazovania.

– *Posúdenie Súdnym dvorom*

44 Na úvod treba odmietnuť argumentáciu Komisie založenú na neprípustnosti druhej časti prvého odvolacieho dôvodu, keďže mesto Miláno jednoznačne spochybnilo právne zásady, z ktorých Všeobecný súd vychádzal, aby mestu Miláno pripísal konanie spoločnosti SEA. V tejto súvislosti nie je ako také relevantné, či Všeobecný súd uviedol tieto zásady na viacerých miestach napadnutého rozsudku.

45 Z vecného hľadiska bolo v bode 28 tohto rozsudku pripomenuté, že na to, aby mohli byť zvýhodnenia považované za pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, musia byť v súlade s prvou z podmienok stanovených v tomto ustanovení jednak poskytnuté priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov a jednak byť pripísateľné štátu.

46 Pokiaľ ide konkrétnejšie o podmienku týkajúcu sa pripísateľnosti opatrenia poskytujúceho výhody, ktoré prijal verejnoprávny podnik, štátu, treba pripomenúť, že pripísateľnosť nemožno vyvodiť len zo samotnej skutočnosti, že výhody boli poskytnuté verejnoprávny podnikom kontrolovaným štátom. Hoci je totiž štát spôsobilý kontrolovať verejnoprávny podnik a mať rozhodujúci vplyv na jeho činnosti, skutočný výkon kontroly v konkrétnom prípade nemožno automaticky predpokladať. Je ešte nevyhnutné skúmať, či sa orgány verejnej moci nejakým spôsobom podieľali na prijatí týchto opatrení (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. septembra 2014, *Commerz Nederland*, C-242/13, EU:C:2014:2224, bod 31 a citovanú judikatúru).

47 V tomto ohľade nemožno požadovať, aby sa na základe konkrétneho vyšetrovania preukázalo, že orgány verejnej moci konkrétne podnietili verejnoprávny podnik, aby prijal predmetné opatrenia pomoci. Pripísateľnosť opatrenia pomoci prijatého verejnoprávny podnikom štátu možno totiž vyvodiť zo súboru indícií vyplývajúcich z okolností veci samej a z kontextu, v ktorom bolo toto opatrenie prijaté (rozsudky zo 17. septembra 2014, *Commerz Nederland*, C-242/13, EU:C:2014:2224, bod 32 a citovaná judikatúra, ako aj z 18. mája 2017, *Fondul Proprietatea*, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 18 a citovaná judikatúra).

48 Osobitne je relevantná akákoľvek indícia svedčiaca v konkrétnom prípade buď o účasti orgánov verejnej moci, alebo o tom, že neexistencia ich účasti pri prijímaní opatrenia je nepravdepodobná, zohľadniac pritom aj rozsah tohto opatrenia, jeho obsah alebo podmienky, ktoré zahŕňa, alebo o neexistencii účasti týchto orgánov na prijímaní tohto opatrenia (rozsudok zo 17. septembra 2014, *Commerz Nederland*, C-242/13, EU:C:2014:2224, bod 33 a citovaná judikatúra).

49 Samotnú okolnosť, že štátny podnik bol založený vo forme akciovej spoločnosti podľa všeobecného práva takisto nemožno ani vzhľadom na samostatnosť, ktorú mu je táto právna forma schopná poskytnúť, považovať za dostatočnú na to, aby sa vylúčila možnosť pripísania opatrenia pomoci štátu. Existencia situácie kontroly a skutočných možností uplatňovania rozhodujúceho vplyvu, ktoré prakticky zahŕňa, totiž znemožňujú ihneď vylúčiť akúkoľvek pripísateľnosť opatrenia prijatého takouto spoločnosťou štátu a v dôsledku toho vylúčiť nebezpečenstvo obchádzania pravidiel Zmluvy týkajúcich sa štátnej pomoci, napriek relevantnosti právnej formy verejnoprávneho podniku ako takej, ako indície, ktorá popri ostatných indíciách umožňuje preukázať v konkrétnom prípade účasť alebo neúčasť štátu (rozsudok z 18. mája 2017, *Fondul Proprietatea*, C-150/16, EU:C:2017:388, bod 20 a citovaná judikatúra).

- 50 V prejednávanej veci treba konštatovať, že keď Všeobecný súd v bodoch 80 až 88 napadnutého rozsudku overil, či nepriame dôkazy uvedené Komisiou v odôvodneniach 195 až 200 sporného rozhodnutia umožňujú domnievať sa, že mesto Miláno sa zúčastnilo na prijatí predmetných opatrení, uplatnil zásady stanovené Súdny dvorom v jeho judikatúre pripomenutej v bodoch 46 až 49 tohto rozsudku.
- 51 Z týchto zásad totiž jednak predovšetkým vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí mesto Miláno, neprináleží Komisii preukazovať a Všeobecnému súdu overovať, či orgány verejnej moci konkrétne podnikli verejný podnik k prijatiu predmetných opatrení.
- 52 Jednak nie je potrebné rozhodnúť o otázke, či Komisia mohla podľa judikatúry pripomenutej v bode 48 tohto rozsudku vychádzať výlučne z nepriamych dôkazov, ktoré v konkrétnom prípade naznačujú nepravdepodobnosť absencie účasti orgánov verejnej moci. Ako uviedla generálna advokátka v bodoch 38 až 44 svojich návrhov, argumentácia mesta Miláno vychádza z nesprávneho pochopenia napadnutého rozsudku v tom, že Všeobecný súd údajne pripustil, aby Komisia pri konštatovaní pripísateľnosti predmetných opatrení vychádzala výlučne z nepravdepodobnosti absencie účasti mesta Miláno na ich prijatí.
- 53 Všeobecný súd totiž najprv v bodoch 80 až 83 napadnutého rozsudku vychádzal po prvé z toho, že znenie dohody s odbormi z 26. marca 2002 stanovuje jasnú a presnú povinnosť spoločnosti SEA kompenzovať, prinajmenšom počas obdobia piatich rokov, straty spoločnosti SEA Handling. Po druhé vychádzal z toho, že podpísaním tejto dohody mesto Miláno dalo formálne svoj súhlas, a to aj vo svojom postavení väčšinového akcionára spoločnosti SEA, nielen na stanovenie tejto povinnosti, ale tiež pokiaľ ide o jej neskoršie dodržiavanie a plnenie zo strany spoločnosti SEA. Po tretie z toho vyvodil, že aktívna účasť mesta Miláno na dojednávani a uzavretí uvedenej dohody je kľúčovým dôkazom účasti talianskych orgánov na prijatí predmetných opatrení.
- 54 Všeobecný súd ďalej v bodoch 84 až 87 napadnutého rozsudku priznal vo svojom posúdení skutkového stavu pozitívnu dôkaznú hodnotu zápisniciam zo zasadnutí predstavenstva spoločnosti SEA Handling, skutočnosti, že primátor Milána navrhol a tiež dosiahol odstúpenie predsedu predstavenstva spoločnosti SEA v roku 2006, a existencii bianko rezignácií, ktoré členovia predstavenstva odovzdali tomuto primátorovi.
- 55 Napokon v bode 88 napadnutého rozsudku Všeobecný súd potvrdil povahu predmetných opatrení ako „dôležitých rozhodnutí“, ktoré Komisia uviedla v bode 210 napadnutého rozhodnutia, čo je okolnosť, z ktorej Komisia v tom istom bode najmä vyvodila nepravdepodobnosť absencie účasti mesta Miláno na ich prijatí.
- 56 Z bodov 80 až 88 napadnutého rozsudku teda jasne vyplýva, že Všeobecný súd konštatoval existenciu pozitívnych nepriamych dôkazov, ktoré v konkrétnom prípade preukazujú účasť mesta Miláno na prijatí uvedených opatrení, a že práve na základe týchto pozitívnych nepriamych dôkazov pripustil, že aj Komisia sa mohla oprieť o nepravdepodobnosť absencie účasti mesta Miláno na prijatí prinajmenšom niektorých z predmetných opatrení v priebehu obdobia po uzavretí dohody s odbormi z 26. marca 2002.
- 57 S prihliadnutím na vyššie uvedené úvahy treba druhú časť, a preto prvý odvolací dôvod v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodné.

O druhom odvolacom dôvode týkajúcom sa zásad dôkazného bremena

O prvej časti druhého odvolacieho dôvodu týkajúcej sa údajne nerovného dôkazného bremena

– Tvrdenia účastníkov konania

- 58 Mesto Miláno tvrdí, že Všeobecný súd dôkladne nepreskúmal dôkazy predložené mestom Miláno, keď v bodoch 89 až 94 napadnutého rozsudku stručne zamietol predložené dôkazy ako nedostatočné na vyvrátenie nepravdepodobnosti absencie účasti mesta Miláno na predmetných opatreniach, a obmedzil sa na doslovné prebratie odôvodnenia sporného rozhodnutia.
- 59 Všeobecný súd tým podľa názoru mesta Miláno umožnil, aby sa Komisia oprela o negatívny dôkaz o nepravdepodobnosti absencie účasti, zatiaľ čo od mesta Miláno požadoval predloženie pozitívnych a konkrétnych dôkazov o jeho neúčasti, čo malo za následok, že mu uložil *probatio diabolica*.
- 60 Potvrďuje to najmä bod 82 napadnutého rozsudku, v ktorom Všeobecný súd odmietol tvrdenie mesta Miláno, podľa ktorého pri uzavretí dohody s odborami z 26. marca 2002 konal len ako politický sprostredkovateľ, hoci táto okolnosť bola preukázaná prisáznymi vyhláseniami *ad hoc* zástupcami odborov. Všeobecný súd totiž okrem toho, že tieto vyhlásenia neuznal ako dôkaz, rozhodol, že nie je relevantná skutočnosť, že podpis, ktorý uvedená dohoda nesie, je podpisom zástupcu primátora povereného personálnou agendou a agendou práce, a nie podpisom zástupcu primátora povereného rozpočtom.
- 61 Komisia sa domnieva, že argumentácia mesta Miláno je neprípustná, keďže od Súdneho dvora požaduje, aby vykonal nové posúdenie skutkového stavu. Podľa jej názoru Všeobecný súd v každom prípade neznemožnil dôkaz o neexistencii pripísateľnosti ani neuplatnil nerovné dôkazné bremeno, ale starostlivo posúdil tak nepriame dôkazy v prospech pripísateľnosti, ako aj nepriame dôkazy o nepripísateľnosti.

– Posúdenie Súdnyim dvorom

- 62 V rozsahu, v akom mesto Miláno Všeobecnému súdu vytýka, že konštatovanie pripísateľnosti predmetných opatrení založil výlučne na nepravdepodobnosti absencie jeho účasti na ich prijatí, v bodoch 52 a 56 tohto rozsudku už bolo uvedené, že táto argumentácia vychádza z nesprávneho pochopenia napadnutého rozsudku, keďže Všeobecný súd v bodoch 80 až 88 napadnutého rozsudku konštatoval existenciu pozitívnych nepriamych dôkazov, ktoré konkrétne poukazujú na účasť mesta Miláno na prijatí predmetných opatrení.
- 63 Okrem toho, ako uviedla generálna advokátka v bode 48 svojich návrhov, Všeobecný súd preskúmal z hľadiska zásad rozvinutých judikatúrou rovnakým spôsobom nepriame dôkazy, na ktoré sa odvoláva mesto Miláno na účely preukázania absencie jeho účasti na prijatí týchto opatrení.
- 64 Všeobecný súd tak pri každom z nepriamych dôkazov predložených Komisiou alebo mestom Miláno zvažil skutočnosti v prospech a neprospech ich dôkaznej hodnoty, ako aj skutočnosti týkajúcej sa významu, ktorý im treba priznať. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd spravodlivo preskúmal tvrdenia a dôkazy predložené účastníkmi konania a dospel k svojmu záveru na základe podrobnej analýzy všetkých predložených skutočností.

- 65 Ako teda uviedla generálna advokátka v bode 49 svojich návrhov, Všeobecný súd odmietol argumentáciu mesta Miláno, na rozdiel od toho, čo toto mesto tvrdí, nie preto, že od neho požadoval pozitívne a určité dôkazy o absencii jeho účasti na prijatí predmetných opatrení, ani preto, že uplatnil nerovné dôkazné bremeno, ale v dôsledku posúdenia dôkaznej hodnoty každého z predložených nepriamych dôkazov.
- 66 Napokon v rozsahu, v akom sa mesto Miláno snaží toto posúdenie Všeobecného súdu spochybníť argumentáciou zhrnutou v bode 60 tohto rozsudku, treba vychádzať z toho, ako správne tvrdí Komisia, že sa snaží dosiahnuť nové posúdenie skutkového stavu, čo nepatrí do právomoci Súdneho dvora (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. novembra 2016, Komisia/Francúzsko a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 97).
- 67 Z toho vyplýva, že prvú časť druhého odvolacieho dôvodu treba zamietnuť ako čiastočne neprípustnú a čiastočne nedôvodnú.

O druhej časti druhého odvolacieho dôvodu týkajúcej sa predmetu dôkazu, ktorý treba predložiť

– Tvrdenia účastníkov konania

- 68 Mesto Miláno zastáva názor, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 73 a 83 napadnutého rozsudku vychádzal z toho, že Komisia bola oprávnená konštatovať, že jeho preukázaná aktívna účasť na uzavretí dohody s odbormi z 26. marca 2002 bola ako taká dostatočná na odôvodnenie toho, že sa podieľalo na prijatí predmetných opatrení, ktoré treba považovať za jediný zásah.
- 69 Podľa judikatúry bola totiž Komisia povinná preukázať pripísateľnosť každého z rekapitalizačných opatrení, ktoré boli prijaté v predmetnom období, keďže tieto rôzne opatrenia sa od seba vzájomne úplne odlišovali. Súdny dvor síce pripustil, že viaceré po sebe nasledujúce zásahy štátu možno považovať za jediný zásah, je to však pod podmienkou, že z hľadiska ich časového rozvrhnutia, ich cieľa a situácie podniku majú také úzke väzby medzi sebou, že ich nemožno od seba oddeliť. Okrem toho Všeobecný súd nesprávne rozšíril túto judikatúru týkajúcu sa kritérií štátnych prostriedkov a súkromného podnikateľského subjektu na pripísateľnosť opatrenia.
- 70 V tejto súvislosti mesto Miláno najprv Všeobecnému súdu oznámilo, že údajných nepriamych dôkazov pripísateľnosti bolo málo, boli neuspokojivé a nemali priamu súvislosť s predmetnými opatreniami. Ďalej je nesprávne tvrdiť, že talianske orgány a SEA pripustili existenciu viacročnej stratégie pokrytia strát spoločnosti SEA Handling v období potrebnom na jej reštrukturalizáciu, keďže dotknuté tvrdenia odkazujú iba na stratégiu spočívajúcu v ozdravení spoločnosti SEA Handling. Napokon sa rekapitalizácie vždy uskutočňovali v situáciách, ktoré nie sú koherentné.
- 71 Komisia namieta, že by bolo v rozpore so znením a logikou judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa podmienok vyžadovaných na to, aby sa viaceré po sebe nasledujúce zásahy štátu mohli považovať za jediný zásah, obmedziť ju len na kritériá štátnych prostriedkov a súkromného podnikateľského subjektu. Podľa Komisie sa vo zvyšnej časti mesto Miláno obmedzuje na to, že žiada Súdny dvor o nové posúdenie skutkového stavu, čo je v štádiu odvolania neprípustné.

– Posúdenie Súdnyim dvorom

- 72 Podľa ustálenej judikatúry platí, že vzhľadom na to, že štátne zásahy majú rôzne formy a musia sa posúdiť na základe svojich účinkov, nemožno vylúčiť, že na účely uplatnenia článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa viacero po sebe nasledujúcich zásahov štátu musí považovať za jediný zásah. K tomu môže dôjsť predovšetkým vtedy, ak po sebe nasledujúce zásahy vykazujú najmä z hľadiska ich časového

rozvrhnutia, ich cieľa a situácie podniku v okamihu týchto zásahov také úzke väzby medzi sebou, že ich nemožno od seba oddeliť (rozsudky zo 4. júna 2015, Komisia/MOL, C-15/14 P, EU:C:2015:362, bod 97 a citovaná judikatúra, ako aj z 26. marca 2020, Larko/Komisia, C-244/18 P, EU:C:2020:238, bod 33 a citovaná judikatúra).

- 73 Vzhľadom na to, že táto judikatúra sa na účely uplatnenia článku 107 ods. 1 ZFEÚ vzťahuje na štátne zásahy ako také a znamená, že tieto zásahy musia byť analyzované objektívne podľa ich účinkov, nemôže sa uplatňovať výlučne na niektoré z kritérií uvedených v tomto ustanovení. Ako uviedla generálna advokátka v bode 54 svojich návrhov, uvedená judikatúra sa teda môže uplatniť aj na kritérium pripísateľnosti takýchto zásahov štátu.
- 74 Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí mesto Miláno, sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 71 napadnutého rozsudku odkázal na túto judikatúru a následne ju uplatnil v rámci svojej analýzy pripísateľnosti predmetných opatrení mestu Miláno.
- 75 V zostávajúcej časti, ako správne tvrdí Komisia, mesto Miláno prostredníctvom argumentácie zhrnutej v bode 70 tohto rozsudku požaduje len nové posúdenie skutkového stavu vo vzťahu k posúdeniu, ktoré vykonal Všeobecný súd v bodoch 72 až 73 napadnutého rozsudku, čo, ako vyplýva z judikatúry citovanej v bode 66 tohto rozsudku, nie je v štádiu odvolania prípustné.
- 76 V dôsledku toho treba druhú časť druhého odvolacieho dôvodu, a teda tento odvolací dôvod v celom rozsahu zamietnuť ako čiastočne neprípustný a čiastočne nedôvodný.

O treťom odvolacom dôvode založenom na skreslení dôkazov

Tvrdenia účastníkov konania

- 77 Mesto Miláno tvrdí, že Všeobecný súd skreslil dohodu s odbormi z 26. marca 2002, keď v bode 77 napadnutého rozsudku konštatoval, že táto dohoda stanovovala pre SEA jasnú a presnú povinnosť zachovať prinajmenšom počas obdobia piatich rokov rovnováhu medzi nákladmi a prínosmi a všeobecný ekonomický rámec spoločnosti SEA Handling, a vyvodil z toho, že v zmysle tejto povinnosti bola SEA povinná vykompenzovať prípadné straty spoločnosti SEA Handling, ktoré by mohli mať vplyv na pokračovanie v jej ekonomickej činnosti.
- 78 Mesto Miláno v tejto súvislosti vysvetľuje, že táto dohoda neuložila spoločnosti SEA žiadnu povinnosť rekapitalizovať SEA Handling, keďže neuvádza straty, rekapitalizácie, dokonca ani záväzky spoločnosti SEA v prípade vzniku takýchto udalostí. Všeobecný súd preto s prihliadnutím na neskoršie rekapitalizácie vykonal retroaktívny výklad a nepreniesol sa tak do kontextu uzatvorenia uvedenej dohody. Podľa znenia tejto dohody bola pritom SEA Handling založená s cieľom umožniť hospodársku súťaž na iných talianskych letiskách, a teda v perspektíve pozitívneho scenára rastu.
- 79 Mesto Miláno spresňuje, že hoci v jednom ustanovení dohody s odbormi z 26. marca 2002 „potvrdilo“ skutočnosť, že „rovnováha medzi nákladmi a prínosmi a všeobecný ekonomický rámec“ spoločnosti SEA Handling budú zachované, také ustanovenie sa nachádza medzi ustanovením o znížení počtu zamestnancov a ustanovením týkajúcim sa rozšírenia činností spoločnosti SEA Handling na iné trhy, pričom tieto opatrenia musia umožniť zamedziť rekapitalizáciám. Okrem toho uvedená dohoda odkazuje na možný vstup akcionárov do základného imania spoločnosti SEA Handling s cieľom posilniť jej pozitívne perspektívy. Napokon je v nej uvedené, že schopnosti riadenia spoločnosti SEA Handling zostanú zachované pri značnom zlepšení jej možností pôsobiť na vnútroštátnych a medzinárodných trhoch.

80 Z toho teda vyplýva, že mesto Miláno neprijalo v dohode s odbormi z 26. marca 2002 žiadny hmotný či právny záväzok spojený s rekapitalizáciou.

81 Komisia sa domnieva, že mesto Miláno pod zámenkou údajného skreslenia iba spochybňuje posúdenie Všeobecného súdu týkajúce sa nepriamych dôkazov o pripísateľnosti konania spoločnosti SEA tomuto mestu, čo znamená, že táto argumentácia je neprípustná. V každom prípade je nedôvodná.

Posúdenie Súdnyim dvorom

82 Z článku 256 ods. 1 druhého pododseku ZFEÚ a článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že len Všeobecný súd má ako jediný právomoc jednak zistiť skutkový stav, okrem prípadu, ak by vecná nesprávnosť jeho zistení vyplývala z dokumentov v spise, ktoré mu boli predložené, a jednak tento skutkový stav posúdiť (rozsudok z 30. novembra 2016, Komisia/Francúzsko a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 97, ako aj citovaná judikatúra).

83 V dôsledku toho posúdenie skutkových okolností nepredstavuje, s výnimkou prípadu skreslenia dôkazov, ktoré boli predložené Všeobecnému súdu, právnu otázku, ktorá sama osebe podlieha preskúmaniu Súdnyim dvorom (rozsudok z 30. novembra 2016, Komisia/Francúzsko a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 98, ako aj citovaná judikatúra).

84 Ak odvolateľ tvrdí, že ide o skreslenie dôkazov Všeobecným súdom, musí podľa článku 256 ZFEÚ, článku 58 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 168 ods. 1 písm. d) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora presne označiť dôkazy, ktoré Všeobecný súd skreslil, a preukázať pochybenia v rámci posudzovania. Navyše z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že skreslenie musí zjavne vyplývať z dokumentov v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkových okolností a dôkazov (rozsudok z 30. novembra 2016, Komisia/Francúzsko a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 99, ako aj citovaná judikatúra).

85 V prejednávanej veci Všeobecný súd v bode 77 napadnutého rozsudku uviedol, že SEA mala podľa dohody s odbormi z 26. marca 2002 jasnú a presnú povinnosť zachovať prinajmenšom počas obdobia piatich rokov „rovnováhu medzi nákladmi a prínosmi a všeobecný ekonomický rámec“ spoločnosti SEA Handling „pri súčasnom zachovaní [jej] schopností riadenia a značnom zlepšení [jej] možností pôsobiť na vnútroštátnych a medzinárodných trhoch“.

86 Treba tak konštatovať, že znenie dohody s odbormi z 26. marca 2002 umožňuje výklad, ktorý Všeobecný súd podal v bode 77 napadnutého rozsudku, podľa ktorého musela SEA na základe tejto povinnosti uhradiť prípadné straty spoločnosti SEA Handling, ktoré by mohli mať vplyv na pokračovanie v jej ekonomickej činnosti. Tento výklad je napokon potvrdený, ako konštatoval Všeobecný súd v tom istom bode, neskoršími dohodami uzavretými s odbormi uvedenými v bode 5 tohto rozsudku, takže tvrdené skreslenie z dokumentácie v spise v žiadnom prípade nevyplýva.

87 V zostávajúcej časti stačí uviesť, ako správne tvrdí Komisia a ako uviedla generálna advokátka v bodoch 65 až 68 svojich návrhov, že mesto Miláno pod zámenkou údajného skreslenia tejto dohody iba spochybňuje posúdenie tohto dôkazu Všeobecným súdom, keď tvrdí, že Všeobecný súd sa opomenul preniesť do kontextu uzatvorenia uvedenej dohody.

88 V dôsledku toho je potrebné tretí odvolací dôvod zamietnuť ako čiastočne neprípustný a čiastočne nedôvodný.

O štvrtom odvolacom dôvode týkajúcom sa kritéria súkromného investora

Tvrdenia účastníkov konania

- 89 Mesto Miláno namieta nesprávnu kvalifikáciu skutkového stavu Všeobecným súdom v bodoch 97, 107 a 108 napadnutého rozsudku, pri ktorej nesprávne uplatnil kritérium súkromného investora.
- 90 Po prvé uvádza, že ako bolo preukázané v rámci druhého odvolacieho dôvodu, dohoda s odborními z 26. marca 2002 ani žiadny iný dokument totiž neumožňuje dospieť k záveru, že existovala stratégia úhrady strát spoločnosti SEA Handling zo strany spoločnosti SEA.
- 91 Po druhé Všeobecný súd sa pri posúdení kritéria súkromného investora nepreniesol do kontextu konkrétnej situácie spoločnosti SEA v danom období, čo je situácia, ktorá sa odlišovala od situácie generického súkromného investora, pretože táto posledná uvedená spoločnosť bola držiteľkou výhradnej koncesie pre správu letísk Milána až do roku 2041, a teda konala s nízkym rizikom, ako aj s perspektívou dlhodobej rentability svojich investícií.
- 92 Pochybenie, ktorého sa mal Všeobecný súd dopustiť, spočíva vo význame, ktorý prikladal absencii súčasných hospodárskych štúdií, ktoré by preukazovali dôkladné posúdenie rentability rekapitalizácií spoločnosti SEA Handling a dobu návratnosti investícií podľa analýzy nákladov a výhod. To vyplýva najmä z bodu 114 napadnutého rozsudku, v ktorom Všeobecný súd nesprávne odmietol relevantnosť ekonomickej štúdie predloženej mestom Miláno iba z dôvodu, že bola vypracovaná po prijatí predmetných opatrení.
- 93 Judikatúra totiž údajne nevyžaduje, aby dôkazy týkajúce sa ekonomickej racionálnosti opatrenia pochádzali z obdobia jeho prijatia, ale aby posúdenie tohto opatrenia z hľadiska tohto kritéria bolo prenesené do kontextu jeho prijatia, takže predchádzať by mala perspektíva prijatá v ekonomickej štúdií, a nie ekonomická štúdia ako taká. Podľa názoru mesta Miláno je totiž nezmyselné od súkromného podniku požadovať, ako to urobil Všeobecný súd, aby ako podmienku *sine qua non* na to, aby sa na ň mohlo vzťahovať kritérium súkromného investora, poskytol dokument potvrdzujúci jeho prognózy.
- 94 V tejto súvislosti mesto Miláno pripomína, že v priebehu roka 2002 boli perspektívy spoločnosti SEA Handling priaznivé a že jej proces ozdravenia oneskorilo niekoľko vonkajších a nepredvídateľných udalostí, ku ktorým došlo neskôr. SEA tak nemusela vykonať pre každú rekapitalizáciu nové špecifické posúdenie jej rentability a nebola ani podľa vnútroštátneho práva povinná písomne odôvodňovať prostredníctvom externých ekonomických odborníkov racionálnosť svojich zásahov. Konkrétne vzhľadom na to, že problém spoločnosti SEA Handling súvisel najmä s nákladmi na zamestnancov, neexistoval žiadny dôvod na objednávanie ekonomických štúdií.
- 95 Po tretie Všeobecný súd podľa názoru mesta Miláno nesprávne vychádzal z toho, že komplexné ekonomicke posúdenia vykonané Komisiou podliehajú iba obmedzenému preskúmaniu súdom Únie. Podľa judikatúry totiž Všeobecnému súdu okrem iného prináleží vykonať hĺbkové a úplné preskúmanie skutkového a právneho stavu, ktoré sa týka najmä výkladu údajov ekonomickej povahy zo strany Komisie.
- 96 Po štvrté mesto Miláno Všeobecnému súdu vytýka, že na ň preniesol dôkazné bremeno týkajúce sa splnenia kritéria súkromného investora, pričom Komisia v tejto súvislosti nič nepreukázala. Ako totiž Komisia pripustila pred Všeobecným súdom, nevykonala žiadnu štúdiu trhu služieb obsluhy na letiskách ani žiadnu ekonomicke štúdiu týkajúcu sa tohto kritéria alebo analýzy ekonomických výsledkov iných porovnateľných hospodárskych subjektov. Rovnako neuviedla ani opatrenia, ktoré mala SEA prijať na základe uvedeného kritéria.

- 97 Na rozdiel od toho, čo stanovuje judikatúra, sa Komisia podľa tvrdení mesta Miláno údajne domnievala, že SEA Handling bola zvýhodnená, hoci neexistovali skutočnosti spôsobilé existenciu tohto zvýhodnenia preukázať, a to na základe negatívnej domnienky založenej na neexistencii informácií umožňujúcich dospieť k opačnému záveru. Všeobecný súd sa preto tým, že neoveril, či Komisia v rámci svojho posúdenia zohľadnila všetky relevantné skutočnosti, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 98 Komisia spochybňuje dôvodnosť argumentácie mesta Miláno.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 99 V prvom rade treba uviesť, že argumentácia mesta Miláno zhrnutá v bode 90 tohto rozsudku sa obmedzuje na zopakovanie argumentácie uvedenej v rámci druhého odvolacieho dôvodu, takže z rovnakých dôvodov, ako sú dôvody uvedené v bode 75 tohto rozsudku, nemôže uspieť.
- 100 V druhom rade, pokiaľ ide o argumentáciu zhrnutú v bode 95 tohto rozsudku, týkajúcu sa súdneho preskúmania, ktoré prináleží Všeobecnému súdu, z ustálenej judikatúry vyplýva, že takéto preskúmanie, ktoré má vykonať Komisia pri uplatnení zásady súkromného investora, si vyžaduje vykonať komplexné ekonomické posúdenie a že v rámci preskúmania, ktoré uskutočňujú súdy Európskej únie v súvislosti s komplexnými ekonomickými posúdeniami Komisie v oblasti štátnej pomoci, súdu Únie neprislúcha, aby nahradil ekonomické posúdenie Komisie svojím vlastným posúdením (rozsudok z 26. marca 2020, Larko/Komisnia, C-244/18 P, EU:C:2020:238, bod 39).
- 101 V dôsledku toho sa Všeobecný súd v napadnutom rozsudku nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď svoje preskúmanie ekonomických posúdení Komisie týkajúcich sa uplatnenia kritéria súkromného investora obmedzil na posúdenie zjavne nesprávneho posúdenia.
- 102 Na rozdiel od toho, čo tvrdí mesto Miláno, z judikatúry vyplývajúcej z rozsudkov z 8. decembra 2011, KME Germany a i./Komisia (C-272/09 P, EU:C:2011:810), a z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisnia (C-386/10 P, EU:C:2011:815), nemožno vyvodiť žiadny iný záver. Ako totiž v podstate uviedla generálna advokátka v bode 80 svojich návrhov, túto judikatúru, ktorá sa týka súdneho preskúmania rozhodnutí Komisie, ktorými sa konštatujú porušenia článkov 101 a 102 ZFEÚ a ktorými sa prípadne ukladajú peňažné sankcie za tieto porušenia, nemožno ako takú uplatniť na súdne preskúmanie rozhodnutí Komisie v oblasti štátnej pomoci.
- 103 V treťom rade, pokiaľ ide o údajné porušenie rozdelenia dôkazného bremena zo strany Všeobecného súdu v bodoch 113 až 117 napadnutého rozsudku, treba pripomenúť, že pojem „pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa nemôže vzťahovať na opatrenie, ktoré bolo poskytnuté podniku zo štátnych prostriedkov, ak by tento podnik mohol za okolností zodpovedajúcich normálnym trhovým podmienkam dosiahnuť rovnakú výhodu, pričom podmienky, za ktorých je takáto výhoda poskytnutá, sa v podstate teda posudzujú podľa zásady súkromného subjektu (rozsudok zo 6. marca 2018, Komisia/FIH Holding a FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, bod 45 a citovaná judikatúra).
- 104 V tejto súvislosti, ak sa zdá, že by bolo možné uplatniť kritérium súkromného investora, Komisia musí požiadať dotknutý členský štát, aby jej poskytol všetky relevantné informácie, ktoré jej umožnia overiť, či sú splnené podmienky na uplatnenie tejto zásady (rozsudky z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 104, ako aj zo 6. marca 2018, Komisia/FIH Holding a FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, bod 47).
- 105 Uplatnenie kritéria súkromného investora má totiž za cieľ určiť, či ekonomická výhoda poskytnutá v akejkoľvek forme prostredníctvom štátnych prostriedkov podniku je z dôvodu svojich účinkov takej povahy, že môže skresliť hospodársku súťaž alebo hrozí, že ju skreslí, a ovplyvní obchod medzi členskými štátmi (rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 89). Treba

preto overiť nie to, či by súkromný investor konal presne rovnako ako verejný investor, ale či by za podobných podmienok vložil sumu rovnajúcu sa sume poskytnutej verejným investorom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 95).

- 106 Na účely posúdenia otázky, či by to isté opatrenie bolo prijaté za normálnych trhových podmienok súkromným investorom nachádzajúcim sa v situácii čo najbližšej situácii štátu, sa zohľadnia len výhody a povinnosti spojené so situáciou štátu v postavení akcionára, s vylúčením tých, ktoré sú spojené s jeho postavením ako orgánu verejnej moci (rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 79). Ak sa členský štát odvoláva v priebehu správneho konania na kritérium súkromného investora, prináleží mu v prípade pochybností preukázať jednoznačným spôsobom a na základe objektívnych a overiteľných prvkov, že vykonané opatrenie vyplýva z jeho postavenia ako akcionára (rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 82).
- 107 Z týchto prvkov musí jasne vyplývať, že dotknutý členský štát prijal predtým alebo súbežne s poskytnutím ekonomickej výhody rozhodnutie vykonať prostredníctvom naozaj vykonaného opatrenia investíciu do ovládaného verejného podniku. V tejto súvislosti možno najmä zohľadniť prvky, z ktorých vyplýva, že toto rozhodnutie je založené na ekonomickom posúdení porovnateľnom s tým, ktoré by vykonal za okolností daného prípadu racionálny súkromný investor nachádzajúci sa v situácii, ktorá je čo najbližšia situácii uvedeného členského štátu, predtým, ako by pristúpil k uvedenej investícii, na účely určenia budúcej rentability takejto investície (pozri rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, body 83 a 84).
- 108 Ako uviedla generálna advokátka v bode 101 svojich návrhov, v prejednávanej veci zo sporného rozhodnutia a z napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že Komisia v tomto rozhodnutí uplatnila zásadu súkromného podnikateľského subjektu a že na Komisii ani Všeobecnom súde nebola uplatniteľnosť kritéria súkromného investora predmetom diskusie, čo Komisia napokon potvrdila na pojednávaní na Súdnom dvore.
- 109 Pokiaľ ide o uplatnenie kritériá súkromného investora, patrí ku skutočnostiam, ktoré je Komisia povinná vziať do úvahy na účely preukázania existencie pomoci, a nejde teda o výnimku, ktorá by sa uplatňovala len na žiadosť členského štátu, ak sa zistí, že sú splnené prvky tvoriace pojem „štátna pomoc“ uvedený v článku 107 ods. 1 ZFEÚ (rozsudky z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 103, a z 26. marca 2020, Larko/Komisia, C-244/18 P, EU:C:2020:238, bod 64 a citovaná judikatúra).
- 110 Dôkazné bremeno týkajúce sa toho, že podmienky uplatnenia zásady súkromného podnikateľského subjektu nie sú splnené najmä vzhľadom na informácie poskytnuté členským štátom, teda nesie Komisia, preto dotknutý zásah štátu poskytuje výhodu v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. marca 2020, Larko/Komisia, C-244/18 P, EU:C:2020:238, bod 65 a citovanú judikatúru).
- 111 V tejto súvislosti treba uviesť, že Komisia nemôže v rámci rozhodnutia o ukončení konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 7 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 83, 1999, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339), predpokladať, že podniku bola poskytnutá výhoda predstavujúca štátnu pomoc, tým, že vychádza len z negatívnej domnienky založenej na neexistencii informácií umožňujúcich dospieť k opačnému záveru, pokiaľ neexistujú iné prvky, ktoré by mohli kladným spôsobom preukázať existenciu takej výhody (rozsudky zo 17. septembra 2009, Komisia/MTU Friedrichshafen, C-520/07 P, EU:C:2009:557, bod 58, ako aj z 26. marca 2020, Larko/Komisia, C-244/18 P, EU:C:2020:238, bod 70 a citovaná judikatúra).
- 112 Podľa ustálenej judikatúry sú na účely tohto uplatnenia kritéria súkromného investora totiž relevantné len prvky, ktoré sú k dispozícii, a predvídateľný vývoj v čase, keď sa prijíma rozhodnutie o vykonaní investície (rozsudok z 5. júna 2012, Komisia/EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, bod 105). Vzhľadom na

to, že Komisia nebola priamo oboznámená s okolnosťami, za ktorých bolo investičné rozhodnutie prijaté, musí sa na účely uplatnenia tohto kritéria vo veľkej miere opierať o objektívne a overiteľné skutočnosti, ktoré dotknutý členský štát predložil na účely preukázania, že vykonané opatrenie vyplýva z jeho postavenia akcionára, a teda že uvedené kritérium je v súlade s judikatúrou citovanou v bodoch 106 a 107 uplatniteľné.

- 113 Vzhľadom na to, že tak treba zohľadniť rozhodnutie, ktoré by súkromný investor prijal v čase uskutočnenia investície, môže neexistencia predchádzajúceho posúdenia, hoci sama osebe nie je rozhodujúca, predstavovať relevantnú skutočnosť na preskúmanie komplexných ekonomických posúdení, ktoré má Komisia v rámci uplatnenia kritéria súkromného investora vykonať.
- 114 Pokiaľ však zvýšenie základného imania, ktoré uskutočnil verejný investor, nezohľadňuje nijakú perspektívu rentability, dokonca ani dlhodobej, nemožno ho považovať za zlučiteľné s kritériom súkromného investora a takéto zvýšenie základného imania treba považovať za pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. marca 1991, Taliansko/Komisia, C-303/88, EU:C:1991:136, bod 22, ako aj zo 6. marca 2018, Komisia/FIH Holding a FIH Erhvervsbank, C-579/16 P, EU:C:2018:159, bod 61).
- 115 V tejto súvislosti sa Všeobecný súd musí ubezpečiť, ako bolo pripomenuté v bodoch 100 a 101 tohto rozsudku, že také komplexné ekonomické posúdenia Komisie nepredstavujú zjavne nesprávne posúdenie, čo znamená, že overí nielen vecnú presnosť predložených dôkazov, ich spoľahlivosť a koherentnosť, ale aj preskúma, či tieto dôkazy predstavujú všetky relevantné údaje, ktoré treba zohľadniť pri posúdení komplexnej situácie, a či sú spôsobilé opodstatniť závery, ktoré sa z nich vyvodili (rozsudok z 26. marca 2020, Larko/Komisia, C-244/18 P, EU:C:2020:238, bod 41 a citovaná judikatúra).
- 116 V prejednávanej veci, ako uviedla generálna advokátka v bodoch 103 a 104 svojich návrhov, z posúdenia v bodoch 113 až 117 napadnutého rozsudku, bez ohľadu na výrazy v nich použité, nevyplýva, že Všeobecný súd porušil pravidlá týkajúce sa rozdelenia dôkazného bremena, pokiaľ ide o kritérium súkromného investora.
- 117 Z analýzy uvedenej v bodoch 85 a 86 tohto rozsudku totiž vyplýva, že Všeobecný súd konštatoval, pričom sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, že v rámci dohody s odborními z 26. marca 2002 sa SEA zaviazala kompenzovať prinajmenšom počas obdobia piatich rokov prípadné straty spoločnosti SEA Handling, ktoré by mohli mať vplyv na pokračovanie v jej ekonomickej činnosti. Ako pritom uviedla generálna advokátka v bodoch 105 a 106 svojich návrhov, súkromný investor by takýto záväzok neprijal bez toho, aby nevykonal primerané predchádzajúce posúdenie rentability a ekonomickej racionálnosti svojho záväzku. Za týchto okolností a s prihliadnutím na judikatúru citovanú v bodoch 107 a 114 tohto rozsudku môže neexistencia akéhokoľvek primeraného predchádzajúceho posúdenia rentability alebo ekonomickej racionálnosti takýchto investícií predstavovať zásadnú skutočnosť, ktorá preukazuje, že by súkromný investor za podobných podmienok neposkytol sumu zodpovedajúcu sume, ktorú poskytol verejný investor.
- 118 Po tom, čo Všeobecný súd v bode 97 napadnutého rozsudku zohľadnil skutkové okolnosti, o ktoré sa Komisia v spornom rozhodnutí opierala, aby dospela k záveru, že predmetné opatrenia boli prijaté bez akéhokoľvek predbežného primeraného posúdenia, ktoré by súkromný investor v situácii spoločnosti SEA nechal vyhotoviť, aby sa uistil o ich rentabilite alebo ich ekonomickej racionálnosti, preskúmal najmä v bodoch 113 až 117 napadnutého rozsudku, či tieto posúdenia Komisie predstavujú, alebo nepredstavujú zjavne nesprávne posúdenie. V bodoch 120 a 132 napadnutého rozsudku rozhodol, že to tak nie je.

- 119 Všeobecný súd tak tým, že najmä v bodoch 113 až 117 napadnutého rozsudku skúmal, či Komisia mohla dospieť k záveru, pričom sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, že dôkazy predložené v priebehu správneho konania mohli alebo nemohli preukázať, že sa takéto posúdenie neuskutočnilo, vykonal preskúmanie, ktoré mu prináleží vykonať.
- 120 Za týchto podmienok Všeobecný súd v tých istých bodoch 113 až 117 napadnutého rozsudku konštatoval, pričom neprehliadol skutočnosť, že Komisia musí preukázať, že podmienky uplatnenia zásady súkromného investora nie sú splnené, že Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď dospela k záverom pripomenutým v bode 97 napadnutého rozsudku.
- 121 Okrem toho s prihliadnutím na úvahy uvedené v bodoch 117 až 120 tohto rozsudku nemôže mesto Miláno Všeobecnému súdu oprávnene vytýkať, že porušil dôkazné bremeno, ktoré má niesť Komisia, tým, že jej nevytkol, že nevykonala štúdie trhu, aby sa mohla oprieť o negatívne domnienky alebo nezohľadniť všetky relevantné skutočnosti.
- 122 V štvrtom rade v rozsahu, v akom mesto Miláno Všeobecnému súdu vytýka, že v bode 114 napadnutého rozsudku nezohľadnil ekonomickú štúdiu iba z toho dôvodu, že bola vypracovaná až po prijatí predmetných opatrení, treba na úvod uviesť, že táto argumentácia vychádza z nesprávneho pochopenia tohto rozsudku. Zo samotného znenia tohto bodu 114 napadnutého rozsudku totiž vyplýva, že Všeobecný súd overil obsah economickej štúdie predloženej mestom Miláno, a najprv ju odmietol z dôvodu strohých a protirečivých tvrdení, ktoré sú v nej uvedené, a teda z dôvodu jej inherentnej nedostatočnosti pre potreby analýzy na základe kritéria súkromného investora. Až neskôr v uvedenom bode 114 tiež uviedol, že táto ekonomická štúdia bola vypracovaná po prijatí predmetných opatrení.
- 123 V každom prípade treba konštatovať, že na účely uplatnenia zásady súkromného podnikateľského subjektu sú relevantné len dostupné skutočnosti a predvídateľný vývoj v okamihu, keď sa prijíma rozhodnutie o prijatí predmetného opatrenia (rozsudok z 26. marca 2020, Larko/Komisia, C-244/18 P, EU:C:2020:238, bod 31 a citovaná judikatúra), predovšetkým na účely preukázania dôvodov, ktoré skutočne odôvodnili voľbu dotknutého štátneho subjektu uskutočniť spornú investíciu. K ekonomickému posúdeniu Komisiou v priebehu správneho konania však v prípade pomoci poskytnutej v rozpore s oznamovacou povinnosťou stanovenou v článku 108 ods. 3 ZFEÚ nevyhnutne dochádza po prijatí predmetných opatrení.
- 124 Ekonomické štúdie a analýzy, na ktorých sa zakladá toto ekonomické posúdenie Komisie, ako aj prípadné oponentské posudky rovnakej povahy, na ktoré sa odvoláva dotknutý členský štát alebo príjemca pomoci, aby reagovali na posúdenie, o ktoré sa opiera Komisia, môžu byť preto relevantné na účely uplatnenia zásady súkromného podnikateľského subjektu, pokiaľ sú založené len na poznatkoch, ktoré boli dostupné v okamihu, keď bolo rozhodnutie vykonať predmetné opatrenie prijaté, a na vývoji, ktorý bolo k tomuto okamihu možné očakávať.
- 125 Vzhľadom na to, že ekonomická štúdia, na ktorú sa odvoláva mesto Miláno na účely svojho posúdenia, bola v prejednávacom prípade vykonaná po prijatí predmetných opatrení, nemôže spochybniť konštatovanie Komisie, že neexistovalo primerané predchádzajúce posúdenie rentability alebo economickej racionálnosti týchto opatrení, čo je konštatovanie, o ktoré sa Komisia oprela na preukázanie toho, že súkromný investor by za podobných podmienok neposkytol sumy zodpovedajúce sumám, ktoré poskytla SEA spoločnosti SEA Handling.
- 126 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď jednak overil, či ekonomická štúdia, na ktorú sa odvoláva mesto Miláno, obsahuje prvky economickej analýzy relevantné na ekonomické posúdenie, ktoré je Komisia povinná vykonať v rámci uplatnenia zásady súkromného podnikateľského subjektu, a keď jednak vychádzal z toho, že vypracovanie tejto štúdie po tom, čo boli predmetné opatrenia prijaté, vylučuje, že by jej existencia mohla mať za následok zjavne

nesprávne posúdenie Komisie v spornom rozhodnutí, podľa ktorého boli tieto opatrenia prijaté, pričom nedošlo k primeranému predchádzajúcemu posúdeniu, ktoré by súkromný investor v situácii spoločnosti SEA nechal vypracovať, aby sa ubezpečil o ich rentabilite a ich ekonomickej racionálnosti.

- 127 V piatom rade, pokiaľ ide o tvrdenie mesta Miláno, podľa ktorého sa Všeobecný súd nepreniesol do osobitnej situácie spoločnosti SEA v rozhodnom období, čo je situácia, ktorá sa vyznačovala perspektívami dlhodobej rentability, z bodu 112 napadnutého rozsudku predovšetkým vyplýva, že Všeobecný súd túto skutočnosť vo svojom posúdení zohľadnil.
- 128 Aj keby perspektívy rentability siahali, ako to tvrdí mesto Miláno, až do roku 2041, bolo okrem toho nevyhnutné, aby toto mesto pred týmto dátumom vypracovalo perspektívu návratnosti investícií týchto opatrení. Treba však konštatovať, že cieľom preskúmania, ktoré vykonal Všeobecný súd v bodoch 113 až 131 napadnutého rozsudku, bolo práve overiť, či to tak bolo.
- 129 Napokon v rozsahu, v akom mesto Miláno zamýšľala napadnúť dôvodnosť preskúmania, ktoré takto vykonal Všeobecný súd, treba vychádzať z toho, že žiada Súdny dvor o vykonanie nového posúdenia skutkového stavu, čo v súlade s judikatúrou citovanou v bode 66 tohto rozsudku nepatrí do právomoci Súdneho dvora.
- 130 Za týchto okolností treba štvrtý odvolací dôvod zamietnuť.
- 131 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že odvolanie musí byť zamietnuté.

O trovách

- 132 Podľa článku 184 ods. 2 rokovacieho poriadku, ak odvolanie nie je dôvodné, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.
- 133 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe článku 184 ods. 1 uvedeného rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.
- 134 Keďže mesto Miláno nemalo úspech vo svojich dôvodoch a Komisia navrhla, aby bola mestu Miláno uložená povinnosť nahradiť trovy konania, je opodstatnené uložiť mu povinnosť nahradiť trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- 1. Odvolanie sa zamieta.**
- 2. Mesto Miláno je povinné nahradiť trovy konania.**

Podpisy